

En fri dagsavis

Sjefredaktør og administrerende direktør: **Amund Djuve**

Brannslukking

Sentralbanksjef Øystein Olsen ber om hjelp. Det er bra, men det er lovlig sent. Oljefondet har den siste tiden fått kritikk fra flere eksperter for at dets veddemål i aksjemarkedet koster mer enn de smaker. «Verdiødeleggende virksomhet», var merkelappen Richard Priestley, professor på Handelshøyskolen BI og rådgiver Halvor Hoddevik klistret på fondets aksjeplukkerstrategi i DN tidligere i år. De to ekspertene etterlyste en mer sannferdig og nøktern rapportering av fondets avkastning og risiko.

Norges Bank har avfeid kritikken fra Priestley og Hoddevik, men er likevel i ferd med å sette ned et utvalg av finansprofessorer som skal komme med innspill til hvordan Oljefondet kan forbedre sin rapportering.

Spørsmålet er hvorfor Olsen og resten av Hovedstyret først foretar seg noe nå.

David F. Denison, tidligere sjef for Canadas oljefond, sier at han som styremedlem ville insistert på «at fondet la frem tall for aksjeplukkingen justert for risiko og kostnader». Mer detaljert rapportering var nettopp blant anbefalingene Denison og to andre eksperter kom med da de evaluerte forvaltningen på oppdrag fra Finansdepartementet. Den anbefalingen kom i januar 2014. Først nå hiver altså Olsen seg over telefonen for å få innspill til hvordan banken kan gjøre dette.

Utvalget får en knapp tidsfrist. Arbeidet skal være ferdig 1. oktober, formodentlig for å få endringene med i bankens årsrapport. Hastverket trenger ikke bety at rådene blir dårlige, men det fremstår dermed som øvelsen handler mer om brannslukking enn en reell vilje til å gi mer informasjon om fondets resultater.

Gitt den sterke og velbegrunnede skepsisen til aksjeplukking fra academia, sier det seg selv at denne biten av forvaltningen fra første stund burde vært underlagt et nådeløst søkelys både internt og eksternt.

Tilliten til både fondet og handlingsregelen er avhengig av at fondets forvaltningsstrategi er lønnsom. Kan ikke det med stor grad av sannsynlighet dokumenteres, må strategien endres.

Se også side 12 og 34

Selvdyrking

På 1960-tallet var det «på langt nær en så selvdyrkende kultur, som den vi ser i dag», sier forfatter og musiker Ketil Bjørnstad til Vårt Land.

Blant annet var det ikke så mange som lanserte memoarverk i seks bind.

Featureredaktør: Gry Egenes
Nyhetsredaktør: Tor M. Nondal
Politisk redaktør: Kjetil B. Alstadheim
Produksjonsredaktør: Bjarne Dramdal Erichsen
Utviklingsredaktør: Trond Sundnes
Utgitt av: Dagens Næringsliv A/S
Grunnlagt av: Magnus Andersen i 1889

Meninger

Flink er fortsatt fint

Så viste det seg at piker ikke blir syke av å være flinke likevel.

Da jeg vokste opp ble det sagt at det var farlig for damer å hoppe i store skibakker fordi de kunne komme til å skade livmoren. Kanskje var det farligere å tenke på at de kunne bli flinke til å hoppe. Det er også mange som viser en rørende omsorg for «flinke piker», ambisiøse enerjenter som gir jernet og gjør det superbra på skolen og på mange andre av livets arenaer. Folk er redde for at det skal bli for mye av det gode: Pass nå på så dere ikke sliter dere ut, da dere. Og selvfølgelig. Det finnes perfektionister av begge kjønn i alle aldre som ikke kjenner sine begrensninger, der innsats og evner står i skarp kontrast til det store mørke hulrommet de kjenner inni seg, og som umettelige på bekræftelse jobber seg rett inn i betongveggen. Det er både usunt og farlig. Men slike problemer er hverken en gjengs årsak eller konsekvens av å være flink og ambisiøs. Det som følger av å være flink og ambisiøs er snarere at man blir flink og når langt. Nå foreligger nye tall. Og ganske riktig: ingenting tyder på at psykiske problemer og flittighet på skolen henger sammen.

Mandag la Høgskolen i Oslo og Akershus frem rapporten «Ungdata Nasjonale resultater 2014». Den er en slags Ungdomsrikets tilstand og som vi har hatt en mistanke om: Det står altoverveiende veldig bra til. Norske ungdommer trives på skolen, de skulker lite, ruser seg stadig sjeldnere og et stort flertall rapporterer at de er fornøyde med foreldrene sine. De tilbringer også mye mer tid hjemme enn før. Dermed skulle en viktig kilde til konflikt være kraftig redusert, nemlig den om

På innsiden
Eva Grinde

”

innetider. Ikke til å undres over at de er mer hjemme, de har jo hele verden trygt tilgjengelig på brett og smarttelefon. Halvparten av de 110.000 som har deltatt i Ungdatas undersøkelse bruker mer enn tre timer hver dag på elektroniske medier, gutter mest på spill og jenter mer på sosiale medier. Billig er det også, og deltidjobbene vokser ikke på trær.

Men tallene viser også at i underkant av en av fire jenter og en av ti gutter i 15-16-års alderen sliter med depressive symptomer som søvnproblemer, følelse av tristhet, håpløshet med tanke på fremtiden og følelse av at alt er et slit. Med alt hva selvrapporing innebærer av metodesvakheter er dette et høyt tall blant annet sammenlignet med ungdom i andre OECD-land.

«Flink pike»-debatten har rast i mediene i flere omganger. Den springer ut av en kobling av flere utviklingstrekk. For det første

den økte forekomsten av lettere psykiske lidelser blant ungdom og unge voksne i Norge, særlig blant jenter. Videre at jentene med sine toppkarakterer gjør rent bord på alle prestisjestudier. Jentene er flinkest på skolen. Mange av dem jobber hardt og målrettet. På toppen kommer historier om enkeltpersoner som møter veggen på grunn av astronomiske krav til seg selv, og teorien om et «flink pike syndrom» får næring.

Ungdatas tall viser imidlertid følgende: De unge som sliter mest med psykiske problemer gjør mindre lekser, skulker mer, og har i mindre grad planer om høyere utdanning enn andre. De bruker også mer tid på elektroniske medier, har dårligere forhold til foreldrene sine og færre nære venner enn gjennomsnittet. De store tallene viser et sammenfall mellom innsats på skolen og god psykisk helse.

Popstjerne Lene Marlin fortalte for en tid tilbake hvordan suksessen hun opplevde som attenåring førte til dyp depresjon. Det utløste en generell «flink pike debatt». Det blir en kortslutning. Historien var et sterkt og rørende personlig vitnesbyrd, men neppe veldig representativt for skoleflinke piker.

Psykiske problemer blant unge jenter og gutter er alvorlig. Derfor er det viktig å ikke la seg forføre og generalisere fortellingene om de aller flinkeste og deres problemer. Skal vi forebygge frafall og varig utenforskap er det helt andre steder vi må lete, nemlig først og fremst blant dem som på ulike vis viser tegn til at de ikke mestrer og ikke tilpasser seg.

Eva Grinde er kommentator i Dagens Næringsliv
eva.grinde@dn.no

Det er ikke farlig å være skoleflink. Suksess er fortsatt stort sett en bra ting. Illustrasjonsfoto: Aleksander Nordahl

”

Det som gjerne følger av å være flink og ambisiøs er at man blir flink og når langt